

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 2ης ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

Παρανέστι, 24 Σεπτεμβρίου 2007

Τη Δευτέρα 24 Σεπτεμβρίου 2007 και ώρα 10:00–14:00, πραγματοποιήθηκε στο Παρανέστι, στην Αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου, η 2η Τεχνική Συνάντηση του έργου «Κοινές προσεγγίσεις για το σχεδιασμό της ανάδειξης οικολογικά ευαίσθητων περιοχών στη Ροδόπη», το οποίο υλοποιείται από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης, σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ), στο πλαίσιο του Προγράμματος Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG IIIA/PHARE CBC Ελλάδα-Βουλγαρία.

Στη συνάντηση παραβρέθηκαν οι Δήμαρχοι των Δήμων Παρανεστίου, Μύκης και Σταυρούπολης, εκπρόσωποι της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, της Νομαρχίας Δράμας, της Δασικής Υπηρεσίας των Νομών Δράμας και Ξάνθης, των Τ.Ε.Δ.Κ. Νομών Δράμας και Ξάνθης, του Φορέα Διαχείρισης της Οροσειράς Ροδόπης, καθώς και Αναπτυξιακών Εταιρειών της περιοχής, περιβαλλοντικών οργανώσεων (π.χ. Καλλιπτώ και Οικολογική Κίνηση Δράμας), κληρονομησίων συλλόγων και ξενοδοχειακών συνδέσμων.

Η 2^η Τεχνική Συνάντηση είχε ως στόχο την παρουσίαση των στοιχείων που προέκυψαν από την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, όσον αφορά σε θέματα που σχετίζονται με την ανάδειξη και την αναψυχή στη Ροδόπη, καθώς και την ανταλλαγή απόψεων για προτεινόμενα έργα στην περιοχή. Προς τη κατεύθυνση αυτή, συζητήθηκαν αναλυτικά ζητήματα που σχετίζονται με υποδομές ενημέρωσης και ερμηνείας περιβάλλοντος, οικοτουριστικές διαδρομές και μονοπάτια, υποδομές αναψυχής, χώρους εστίασης και διαμονής, έργα ανάδειξης, στην Κεντρική και Δυτική Ροδόπη. Στη συνάντηση παραβρέθηκαν οι ακόλουθοι:

Όνομα	Ιδιότητα	Φορέας
Αγκά Μουσταφά	Δήμαρχος	Δήμος Μύκης
Αγκόρτσας Αποστολής	Πρόεδρος Δημ. Σύμβουλος	Σύνδεσμος Ξενοδόχων Ξάνθης Δήμος Ξάνθης
Αθανασιάδης Σάββας	Δασολόγος	Δ/νση Δασών Περιφέρειας
Δόβρολη Κική	Υπάλληλος	ΑΝΕΔ Α.Ε.
Δοματζόγλου Κυριάκος	Φυσικός	Οικολογική Κίνηση Δράμας
Δοματζόγλου Νίκη	Φιλολόγος	Οικολογική Κίνηση Δράμας
Θεοδωρούδη Ελευθερία	Ομάδα Έργου	ΕΚΒΥ
Καπαντζόγλου Γεώργιος	Προϊστάμενος	Δήμος Δράμας
Καραμπατζάκης Θεοφάνης	Επ. Συνεργάτης	Κυνηγ. Όμος. Μακεδονίας-Θράκης
Καρασακαλίδης Γεώργιος	Δήμαρχος	Δήμος Σταυρούπολης

Καρυπίδης Γιώργος	Υπεύθυνος	ΚΤΕ Παρανεστίου
Κατσακιώρη Μαρία	Ομάδα έργου	ΕΚΒΥ
Κοκκίνη Ελευθερία	Υπάλληλος	ΑΝΕΔ Α.Ε.
Λυπηρίδης Γεώργιος	Τεχνική Υπηρεσία	Δήμος Σταυρούπολης
Μαραγκός Νικόλαος	Αν. Δασάρχης	Δασαρχείο Ξάνθης
Μαυρίδης Σπύρος	Υπεύθυνος έργου	Ν.Α. Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης
Μήλιος Χρήστος	Δασάρχης	Δασαρχείο Σταυρούπολης
Μίχος Νίκος	Σύμβουλος	ΤΕΔΚ Ν. Ξάνθης
Μουρατίδης Μάκης	Σύμβουλος	ΤΕΔΚ Ν. Δράμας
Μπόλη Κατερίνη	Ομάδα Έργου	ΕΚΒΥ
Πασχάλης Χρήστος	Δ/ντης	Δ/νση Δασών Δράμας
Πατακάκης Αργύρης	Επιτ. Τουρισμού	Νομαρχία Δράμας
Πετρίδης Δημήτριος	Αν. Δ/ντης	Δ/νση Δασών Ξάνθης
Πιτσινγκος Βασιλείος	Στέλεχος	ΕΥΔ ΠΕΠ Αν. Μακεδονίας-Θράκης
Πορτάλιου Γιούλη	Συντονίστρια Έργου	Φ.Δ. Οροσειράς Ροδόπης
Πορφυλλίδου Ιωαννά	Υπάλληλος	ΔΕΑ «Νέστος-Ροδόπη»
Σιδηράς Νικόλαος	Ομ. Καθηγητής	Οικολογική Κίνηση Δράμας
Σωτηριάδου Αλίκη	Δήμαρχος	Δήμος Παρανεστίου
Τσιμπιρίδης Κων/νος	Στέλεχος	ΕΥΔ Αν. Μακεδονίας-Θράκης
Τσιτλακίδης Αναστάσιος	Δασάρχης	ΔασαρχείοΚ. Νευροκοπίου
Χασκοπούλου Βασιλική	Διευθύντρια	Δ/νση Δασών Ν. Ξάνθης
Χατζηαποστόλου Στέλλα	Συνεργάτης	Φ. Δ. Οροσειράς Ροδόπης
Χατζηβασιλείου Ανέστης	Ομάδα Έργου	ΔΕΛΤΑ ΡΟΔΟΠΗ
Χωρινός Αλέξανδρος	Γεν. Γραμματέας	Ν. Α. Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης
Ψαλτόπουλος Πασχάλης	Σύμβουλος	Φ.Δ. Οροσειράς Ροδόπης
Ψαρούδας Σπύρος	Πρόεδρος Δ.Σ.	Καλλιστώ

Στη συνάντηση προήδρευαν οι κ.κ. Αλέξανδρος Χωρινός (Γενικός Γραμματέας της Ν.Α. Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης), Αλίκη Σωτηριάδου (Δήμαρχος Παρανεστίου), Σπύρος Μαυρίδης (Υπεύθυνος έργου, Ν.Α. Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης) και η κυρία Μαρία Κατσακιώρη (εκπρόσωπος ΕΚΒΥ), υπό τον συντονισμό του κ. Σπ. Μαυρίδη.

Ο κ. **Σπύρος Μαυρίδης**, υπεύθυνος έργου από πλευράς Ν.Α. Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης, προλόγισε τη συνάντηση, μιλώντας για το σκοπό και το πρόγραμμά της, ενώ στη συνέχεια παρουσίασε συνοπτικά το έργο και τα πεπραγμένα της 1^{ης} Διακρατικής Συνάντησης.

Στη συνέχεια, το λόγο πήρε η κ. **Αλίκη Σωτηριάδου**, Δήμαρχος Παρανεστίου, η οποία χαιρέτησε τη συνάντηση και ευχαρίστησε τη Ν.Α. Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης και το ΕΚΒΥ για τη διοργάνωση, αλλά και για τη υλοποίηση του έργου, τονίζοντας τη σημασία που έχει ο διάλογος και ο συγκερασμός των διαφορετικών απόψεων για την ανάδειξη της περιοχής.

Στη συνέχεια, ο κ. **Αλέξανδρος Χωρινός**, μετέφερε χαιρετισμό του προέδρου της Ν.Α. Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης κ. Κωσταντίνου Τάτση, ευχαρίστησε τη Δήμαρχο Παρανεστίου για τη φιλοξενία, αλλά και τους παρευρισκόμενους για τη συμμετοχή τους και τόνισε τη σημασία του φυσικού πλούτου της Ροδόπης και την ανάγκη για αιφφορική ανάπτυξη της

περιοχής, βασισμένη στην προστασία του περιβάλλοντος, στην ήπια τουριστική ανάπτυξη και στη συνοχή των κοινωνικών δυνάμεων. Κλείνοντας, υπερθεμάτισε για την ανάγκη συντονισμού όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Ακολούθησε ο χαιρετισμός του **κ. Αργύρη Πατακάκη**, ο οποίος εκπροσωπώντας τον Νομάρχη Δράμας κ. Ευμοιρίδη, αναφέρθηκε στα έργα της Νομαρχίας που σχετίζονται με το περιβάλλον και την ανάδειξη της περιοχής.

Χαιρετισμό, επίσης, απηύθυναν ο **κ. Καρασακαλίδης**, Δήμαρχος Σταυρούπολης, που τόνισε τη σημασία κοινής αντιμετώπισης των ζητημάτων ανάπτυξης της περιοχής, τόσο εντός, όσο και εκτός συνόρων και ο **κ. Μουσταφά Αγκά**, Δήμαρχος Μύκης, ο οποίος έθιξε ζητήματα ζωτικά για το δήμο του, όπως το πρόβλημα των απορριμμάτων και η κινητοποίηση των όμορων δήμων για την αντιμετώπισή του.

Εκ μέρους της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, χαιρετισμό απηύθυνε ο **κ. Κωσταντίνος Τσιμπιριδής**, αναφερόμενος στα προγράμματα που πραγματοποιεί ο φορέας του στην ευρύτερη περιοχή της Ροδόπης και ειδικότερα για τη διαχείριση των απορριμμάτων.

Ακολούθησε η τοποθέτηση του **κ. Κυριάκος Δοματζόγλου**, εκπροσώπου της Οικολογικής Κίνησης Δράμας, ο οποίος αφού μίλησε για τη σπουδαιότητα του ορεινού όγκου της Ροδόπης, επικεντρώθηκε στην ανάγκη δημιουργίας και στο ιστορικό του εθνικού διασυνοριακού πάρκου «Ειρήνης, Φιλίας και Συνεργασίας» στην περιοχή.

Ακολούθησε η αναλυτική παρουσίαση της καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης σε σχέση με την ανάδειξη και την αναψυχή στη Ροδόπη από την **κ. Μαρία Κατσακιώρη**, εκπρόσωπο του ΕΚΒΥ, η ομιλία της οποίας επικεντρώθηκε στην περιγραφή των υποδομών εκπαίδευσης, αναψυχής και τουριστικής εξυπηρέτησης επισκεπτών, στην αξιολόγησή τους, καθώς και στα προτεινόμενα μέτρα για τη βελτίωσή τους και τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής.

Μετά από σύντομο διάλειμμα, στη συζήτηση που ακολούθησε μεταξύ των εκπροσώπων των φορέων, διαπιστώθηκε η ανάγκη για ενιαίο και ολοκληρωμένο σχεδιασμό έργων και δράσεων για την ανάδειξη της Ροδόπης και υπερτονίσθηκε η σπουδαιότητα συμμετοχής και σύμπραξης όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Αρχικά, τον λόγο πήρε ο **κ. Γεώργιος Καρασακαλίδης**, Δήμαρχος Σταυρούπολης, θέτοντας μία σειρά από ζητήματα όπως η ανάγκη βελτίωσης του οδικού δικτύου και της προσβασιμότητας στη Ροδόπη, ικανοποιητικής σήμανσης των μονοπατιών, διαχείρισης των απορριμμάτων και συντήρησης υποδομών, αλλά και τονίζοντας την αδυναμία της τοπικής αυτοδιοίκησης να ανταπεξέλθει στις παραπάνω ανάγκες, εξαιτίας της έλλειψης οικονομικών πόρων. Συνέχισε, υποστηρίζοντας ότι δεν είναι εφικτό να δημιουργηθεί ελληνοβουλγαρικό πάρκο εξαιτίας της απουσίας κείμενης νομοθεσίας και κατέληξε ζητώντας να υπάρξει σύμπραξη όλων των φορέων για κοινό σχεδιασμό και διαχείριση των έργων και του ορεινού όγκου της Ροδόπης.

Στο σημείο αυτό παρενέβη ο **κ. Σπύρος Ψαρούδας**, πρόεδρος του ΔΣ της περιβαλλοντικής οργάνωσης «Καλλιστώ», αναφερόμενος στο Βαλκανικό Διασυνοριακό Πάρκο στις Πρέσπες και στην ύπαρξη ισχύουσας νομοθεσίας για παρόμοιες περιπτώσεις.

Η συζήτηση συνεχίστηκε με την τοποθέτηση του **κ. Μουσταφά Αγκά**, Δημάρχου Μύκης, για την οικονομική αδυναμία του δήμου του να ανταπεξέλθει και να πραγματοποιήσει αναπτυξιακά έργα.

Στη συνέχεια, η **κ. Αλίκη Σωτηριάδου** τοποθετήθηκε σε σχέση την υφιστάμενη κατάσταση, όσον αφορά στην ανάδειξη και στην αναψυχή στη Ροδόπη. Αναφέρθηκε στην αδυναμία της τοπικής αυτοδιοίκησης να ανταπεξέλθει στις ανάγκες συλλογής των απορριμμάτων από το σύνολο της περιοχής, στο ενδεχόμενο απομάκρυνσης των κάδων από τον ορεινό όγκο, καθώς και τη σπουδαιότητα της ατομικής ευθύνης στο θέμα αυτό. Σχολίασε, επίσης, το έλλειμμα παιδείας και πρότεινε τη δημιουργία πυλών ελέγχου των εισερχόμενων στην περιοχή και καθιέρωση σημείων εισόδου-περιπτέρων, τα οποία θα προμηθεύουν τον επισκέπτη με ειδικές σακούλες για τα απορρίμματά του. Όσον αφορά στο ενημερωτικό υλικό για την περιοχή, πρότεινε τη συνεργασία όλων των όμορων δήμων για τη συγκέντρωση και διάθεσή του από κεντρικές πύλες εισόδου στην περιοχή. Για τον σκοπό αυτό, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Ροδόπης στο Παρανέστι. Για το ζήτημα της ενιαίας σήμανσης των μονοπατιών, επισήμανε την απουσία σχετικής νομοθεσίας. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στην ονομασία του καταρράκτη Τραχωνίου, με αφορμή το ζήτημα της εσφαλμένης και αντικρουόμενης πληροφορίας που φέρουν πολλά από τα έντυπα και οι σημάνσεις για την περιοχή. Τελειώνοντας την τοποθέτησή της, τόνισε την ανάγκη νέας χάραξης του μονοπατιού Ε6, ώστε να περνά βορειότερα, μέσα από το δάσος, αλλά και την ανάγκη υποχρεωτικής εκπαίδευσης του προσωπικού των τουριστικών μονάδων, προκειμένου για την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών.

Ο Δήμαρχος Σταυρούπολης **κ. Γεώργιος Καρασακαλίδης**, δευτερολόγησε, αναφέροντας το έλλειμμα σε κλίνες στην περιοχή σε σχέση με τη γείτονα χώρα, την αδυναμία μετάβασης των κατοίκων από την αγροτική στην τουριστική οικονομία, αλλά και στο κενό νομού σε σχέση με τους κανόνες ασφάλειας σε υποδομές τουριστικών δραστηριοτήτων.

Αμέσως μετά, ο **κ. Χρήστος Πασχάλης**, Διευθυντής Δασών Νομού Δράμας, χαιρέτισε την εκδήλωση, ευχαρίστησε τους διοργανωτές, τοποθετήθηκε στο σημαντικό ζήτημα της έλλειψης άρτιου οδικού δικτύου στην περιοχή και παρέθεσε τα έργα της υπηρεσίας του προς αυτή την κατεύθυνση. Επίσης, αναφέρθηκε στο έργο της Διεύθυνσης Δασών του Νομού Δράμας για τη δημιουργία ενιαίου τύπου σημάνσεων στο Νομό Δράμας και την πιλοτική κατασκευή και τοποθέτηση ογδόντα (80) περίπου πινακίδων, σήμανσης και περιβαλλοντικής ερμηνείας. Στη συνέχεια αναφέρθηκε και αυτός στην ανάγκη νέας χάραξης του μονοπατιού Ε6 και τόνισε ότι θα πρέπει να γίνει συνολικά στη βάση ενός ενιαίου σχεδιασμού. Επισήμανε, επίσης, ότι όλα τα νέα μονοπάτια στο Νομό Δράμας χαράσσονται με τη λογική της σύνδεσης με το Ε6. Για την κατάργηση των κάδων απορριμμάτων από το δάσος συμφώνησε με τη Δήμαρχο Παρανεστίου. Ακολουθώντας, ο **κ. Μάκης Μουρατίδης**, σύμβουλος ανάπτυξης της ΤΕΔΚ Νομού Δράμας, μέσα από το παράδειγμα του έργου «Οικοανάπτυξη Ροδόπης-Νέστου» (ΡοΝε), αναφέρθηκε στη σπουδαιότητα εφαρμογής και αξιοποίησης ενός άρτιου προγράμματος δράσης για την περιοχή. Με αφορμή τον τίτλο του έργου «*Κοινές προσεγγίσεις για το σχεδιασμό της ανάδειξης οικολογικά ευαίσθητων περιοχών στη Ροδόπη*», τόνισε την αναγκαιότητα του ενιαίου σχεδιασμού με κοινές προσεγγίσεις και τον συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων

φορέων. Ακόμη, έθιξε και αυτός το ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα της εκπαίδευσης του ανθρωπίνου δυναμικού. Συνεχίζοντας, έδωσε έμφαση στην ανάγκη ενός κοινού θεσμικού πλαισίου για τα προγράμματα που πρόκειται να διεξαχθούν στην περιοχή και, παράλληλα, ζήτησε την ιεράρχηση παρεμβάσεων του κάθε φορέα, ώστε να υπάρξει ξεκάθαρος και ενιαίος σχεδιασμός και να παραχθούν έργα με αρχή, μέση και τέλος. Τόνισε, επίσης, ότι ο όποιος σχεδιασμός για την ανάδειξη της περιοχής, θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη την τέταρτη προγραμματική περίοδο, και το καινούριο θεσμικό πλαίσιο της διασυνοριακής συνεργασίας που αυτή θέτει. Τελειώνοντας, έθιξε, μέσα από το παράδειγμα της Βουλγαρίας, το ζήτημα και την ανάγκη αξιοποίησης συμβόλων (π.χ. μυθολογικά) που παραπέμπουν και συνδέονται με την περιοχή, προκειμένου για την ανάπτυξη του τουριστικού τομέα.

Εν συνεχεία, το λόγο πήρε ο **κ. Σπύρος Ψαρούδας**, πρόεδρος του Δ.Σ. της «Καλλιστώ», ο οποίος αναφέρθηκε στις δράσεις της Οργάνωσης για τη δημιουργία Κοινής Διασυνοριακής Επιτροπής Διαχείρισης της Ροδόπης (Phare). Μίλησε για το σύμφωνο συνεργασίας που υπογράφηκε με τη Βουλγαρία για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και για τους τέσσερις φορείς διαχείρισης, από ελληνικής πλευράς, που δραστηριοποιούνται στην περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Κερκίνη, Νέστος Ροδόπη, Δαδιά) και παρέχουν ένα επαρκές πλαίσιο για τη δημιουργία και λειτουργία Εθνικού Διασυνοριακού Πάρκου στη Ροδόπη. Έθεσε, επίσης, το ζήτημα του εθελοντισμού και τον σημαντικό ρόλο του στο σχεδιασμό για την ανάδειξη της περιοχής. Τελειώνοντας, με την ιδιότητα του γραμματέα του Δ.Σ. του Φορέα Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης, τόνισε τον ενεργό συντονιστικό ρόλο του Φορέα στην περιοχή.

Ο **κ. Κυριάκος Δοματζόγλου** πήρε εκ νέου το λόγο, αναφερόμενος και αυτός στην ανάγκη ενιαίου σχεδιασμού για την ανάδειξη της Ροδόπης και επαναφέροντας το θέμα της δημιουργίας του εθνικού διασυνοριακού πάρκου. Ο **κ. Νίκος Μίχος**, σύμβουλος ανάπτυξης της ΤΕΔΚ Νομού Ξάνθης, τόνισε τη σπουδαιότητα του προγράμματος PoNE, αναφέροντάς το ως επιτυχές παράδειγμα σχεδιασμού για την ανάπτυξη της περιοχής και εφαλτήριο για την ανάληψη έργων στην περιοχή (Leader, ΟΠΑΑΧ, κ.ά.). Μίλησε, επίσης, για τη σπουδαιότητα του ρόλου της Ν.Α. Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης, για την ανάγκη υποστήριξης του έργου που υλοποιείται σε συνεργασία με το ΕΚΒΥ από όλους τους φορείς της περιοχής. Για το συγκεκριμένο έργο τόνισε την ανάγκη να καταλήξει σε ένα ολοκληρωμένο και εφαρμόσιμο σχέδιο ανάδειξης της περιοχής με προοπτικές συνέχειας.

Στη συνέχεια, ο **κ. Κωσταντίνος Τσιμπιρίδης**, στέλεχος της ΕΥΔ της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, μίλησε για τα έργα βελτίωσης του οδικού δικτύου που πραγματοποιούνται στην περιοχή.

Την άποψη ότι η τουριστική ανάπτυξη στην περιοχή ενδέχεται να υποβαθμίσει το φυσικό περιβάλλον εξέφρασε ο **κ. Νίκος Σιδηράς**, εκπρόσωπος της Οικολογικής Κίνησης Δράμας και πρότεινε την ήπια αξιοποίηση του φυσικού πλούτου της περιοχής.

Ο **κ. Απόστολος Αγκόρτσας**, πρόεδρος του Συνδέσμου Ξενοδόχων Ξάνθης και δημοτικός σύμβουλος Ξάνθης, αναφέρθηκε στη δυνατότητα χρηματοδότησης έργων από την Ένωση Ξενοδόχων Νομού Ξάνθης, ενώ ο **κ. Ορέστης Μπόσκος**, έθιξε το θέμα των αποζημιώσεων

των κτηνοτρόφων για τις καταστροφές από αρκούδες από τον ΕΛΓΑ και το πρόβλημα της έντονης κυνηγητικής δραστηριότητας στην περιοχή και τις επιπτώσεις που αυτή μπορεί να έχει στην κίνηση των τουριστών σε συγκεκριμένα μονοπάτια και διαδρομές.

Μετά από έναν γόνιμο και εποικοδομητικό διάλογο, έληξε η 2^η Τεχνική Συνάντηση του έργου και ο κ. **Σπύρος Μαυρίδης** ανανέωσε το ραντεβού για την 3^η Διακρατική Τεχνική Συνάντηση.

Κατά τη διάρκεια της Συνάντησης, παραχωρήθηκε τηλεφωνική συνέντευξη στο Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων από τον Γ.Γ. της Ν. Α. Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης κ. Αλέξανδρο Χωρινό και την κ. Κατερίνα Μπόλη (μέλος της Ομάδας Έργου-ΕΚΒΥ).